DE KLEREN VAN DE KEIZER
KONINGSWIJK

BUURT	KONINGSWIJK, BRUSSEL – WARANDEPARK
STARTPLAATS	STATION BRUSSEL-CENTRAAL, 1000 BRUSSEL
AANKOMSTPLAATS	STATION BRUSSEL-CENTRAAL, 1000 BRUSSEL
AFSTAND	3,6 KM
PUBLICATIEDATUM	11 JULI 2020
EEN INITIATIEF VAN	BRUKSELBINNENSTEBUITEN EN MUNTPUNT

DOE-HET-ZELF WANDELING BRUSSEL

INLEIDING

Deze wandeling van Brussel-binnenstebuiten laat je kennismaken met de grandeur die Brussel uitstraalde als hoofdstad van een jonge staat. Het traject loopt langs de zetels van de macht: het Federaal en het Vlaams Parlement en het Koninklijk Paleis aan het Warandepark. Je ontdekt ook andere paleizen, musea en culturele centra zoals Bozar, gelegen in het Paleis voor Schone Kunsten. We starten en eindigen aan het Centraal Station.

1 CENTRAAL STATION

De wandeling vertrekt in de grote lokettenzaal van het Centraal Station. Victor Horta ontwierp dit gebouw in 1937 als sluitstuk van de ondergrondse Noord-Zuid-verbinding. Het werd pas in 1952, na zijn dood, voltooid door zijn leerling Maxime Brunfaut. Horta's fascinatie voor licht spreekt uit het glazen plafond. De ruime trap die afdaalt naar de perrons baadt in een zee van licht.

→ *Neem de doorgang onder de kleinere, dubbele trap, in de richting 'Ravensteingalerij'. Beklim de trappen aan het eind van de doorgang en loop de Ravensteingalerij door tot op het einde.*

2 RAVENSTEINGALERIJ

Deze winkelgalerij is slechts de centrale gang van een reusachtig kantoorgebouw – rechts en links zie je tussen de winkels de kantooringangen. Beklim de trap rond de cirkelvormige verbreding aan het eind van de galerij. De architecten Alexis en zijn neef Philippe Dumont realiseerden het hele project in 1954. Ze slaagden erin om met deze ruimte een hoogteverschil op te vangen van meer dan tien meter. Je beklimt namelijk de oostelijke flank van de Zennevallei. De hemelsblauwe mozaïeksteentjes en de vergulde aluminiumspijlen van de trapleuningen reflecteren het vooruitgangsoptimisme van de Expo-tijd: de toekomst kon, dankzij de technologische vooruitgang, alleen maar beter worden!

→ *De trap mondt bovenaan uit in de Ravensteinstraat. Aan de overkant, aan beide zijden van de Baron Hortastraat, vallen twee gebouwen op.*

3 BNP PARIBAS FORTIS

De reusachtige nieuwbouw met de witte verticale banen aan de linkerkant is de hoofdzetel van BNP Paribas Fortis, de grootste Belgische bank. Het ontwerp van het Oostenrijkse architectenbureau Baumschlager-Eberle zag er op de tekentafel eleganter en transparanter uit dan het nu in werkelijkheid blijkt te zijn. Maar niemand zal treuren om het bunkerachtige gebouw uit 1968 dat hiervoor plaats moest ruimen.

RAVENSTEINGALERIJ

4 BOZAR – CINEMATEK

Rechts strekt het met vlaggenmasten bekroonde Paleis voor Schone Kunsten, nu Bozar genoemd, zijn wortels heel wat dieper uit dan het straatniveau laat vermoeden. Onvoorstelbaar wat architect Victor Horta hier in 1922-24 ineen puzzelde: een grote concertzaal met 2200 zitplaatsen, een kamermuziekzaal voor 600 toehoorders, een uitgebreid tentoonstellingscircuit en een heleboel kleinere zalen en ontmoetingsruimten die alles verbinden. De grootste orkesten en solisten treden hier op, terwijl er permanent één of meerdere kunsttentoonstellingen van internationale kwaliteit lopen. De winkels aan de straatzijde moesten het gebouw integreren in het stadsweefsel. Nu vind je er het populaire Bozar Café Victor.

→ *Steek de Ravensteinstraat over en loop rechtdoor in de korte Baron Hortastraat.*

Net voor de trap wijzen blauwe neonletters rechts op de ingang van Cinematek, één van de belangrijkste documentatiecentra ter wereld over film en filmgeschiedenis. Beklim de trap op het einde van de straat. Het loont de moeite om de gebouwen links en rechts te vergelijken. Hoe verbind je de statige, neoklassieke gevel aan het park met een moderne, hedendaagse constructie? De architecten stonden voor dezelfde uitdaging, maar kozen voor twee diametraal tegengestelde oplossingen. Aan de rechterkant liet Victor Horta het Bozargebouw haast organisch tevoorschijn komen uit het Errerahuis, terwijl de architecten van het bankgebouw aan de linkerzijde opteerden voor een duidelijke breuk. Dat is des te opmerkelijker als je weet dat rechts Bozar en Errerahuis niets met elkaar te maken hebben, terwijl links de voorloper van de bank – de Generale Bankmaatschappij – voortkwam uit de staatsholding Société Générale.

BOZAR

WARANDEPARK

5 BELLIARD – ERRERAHUIS

Bovenaan de trap kijk je aan tegen de rug van de Franse generaal graaf Auguste Belliard, die het prille België redde van de militaire campagne van de Nederlandse koning Willem I. Alle legermanschappen van de jonge staat stonden, al dan niet met hun instemming, één dag soldij af om het beeld te betalen.

Rechts wappert de Vlaamse vlag aan het Huis van de Vlaamse regering. Het wordt ook het Errerahuis genoemd, naar de Venetiaans-Joodse bankiersfamilie die hier meer dan een eeuw woonde en er een befaamd salon hield. Het is het enige 18de-eeuwse gebouw van de hele wijk dat nog een oorspronkelijk interieur heeft.

→ *Steek de drukke Koningsstraat over en betreed het park.*

6 WARANDEPARK

Sinds de middeleeuwen bevond zich hier de Warande, een uitgestrekt en heuvelachtig dierenpark en jachtgebied. Het hoorde bij het hertogelijk paleis waar we straks meer over vertellen. In de jaren 1770-1780, 40 jaar na de brand die het paleis verwoestte, werd het terrein min of meer vlak gemaakt en kwam er een wandelpark met kaarsrechte dreven. Hierrond werden straten aangelegd met elegante, witbepleisterde gebouwen. Het was het eerste publiek toegankelijke stadspark in de Nederlanden, een mode die uit Parijs, Wenen en Londen kwam overgewaaid.

→ *Dwars de eerste dreef (opgepast voor joggers!) en neem daarna de tweede brede dreef schuin linksaf. Wandel verder tot aan de grote fontein.*

Kijk achterom en merk hoe op het einde van de dreef de vergulde koepel van het Justitiepaleis aan de horizon lijkt te zweven. In 1865 werd de inplanting van dit gebouw immers zo gekozen om aan Belg en vreemdeling te illustreren dat de jonge, moderne staat gebaseerd was op de Trias Politica of de Scheiding der Machten, een principe van de Franse filosoof Montesquieu. Om die les ten volle te beleven moet je bij de fontein enkele passen naar rechts zetten. Je staat dan pal op de centrale dreef die het park van noord naar zuid doorklieft, van het Parlement (wetgevende macht) in het noorden naar het Koninklijk Paleis (uitvoerende macht) in het zuiden. Hierop werd dan de diagonaaldreef geënt die naar het Justitiepaleis wijst (rechterlijke macht).

→ *Loop noordwaarts in de richting van het Parlement.*

7 FEDERAAL PARLEMENT

De overkant van de Wetstraat bestaat uit één groot gebouwencomplex, het Paleis der Natie, waarvan het centrale gedeelte achteruitspringt, achter een mooi metalen hek en een voortuintje. Onder de zuilenrij, bekroond door een driehoekig fronton, leiden deuren naar de Kamer der Volksvertegenwoordigers en de Senaat. Maar het gebouw is heel wat ouder dan de Belgische staat. Net zoals het park, het Koningsplein en de meeste straten rondom, dateert het uit de 18de eeuw, de Oostenrijkse tijd.

→ *Blijf in het park en volg rechtsaf het pad langs het metalen hek.*

8 POLITIEPAVILJOEN

Aan je rechterzijde merk je, half onzichtbaar onder het gebladerte, een modern gebouw waarvan gefluisterd wordt dat het zonder bouwvergunning in dit beschermd gebied werd opgetrokken. Hier huist de afdeling van de Brusselse politie die de neutrale zone controleert, het extra beveiligde gebied rond Parlement en Koninklijk Paleis, waar bijvoorbeeld betogingen niet toegelaten zijn.

→ *Wandel door het hek op het einde van de dreef.*

9 THÉÂTRE DU PARC – CERCLE GAULOIS – WAUX-HALL

Achter een klassieke voorgevel ademt het Théâtre du Parc nog helemaal de knusse atmosfeer van de theaters van weleer. Het is gebouwd à l'italienne: in hoefijzervorm met vier rijen balkons en loges, zodat de toeschouwers zowel elkaar als de scène kunnen bekijken. Neem het paadje rechts van het gebouw om enkele ongewone constructies te ontdekken. De Waux-Hall, een openluchtmuziekpaviljoen uit de 18de eeuw, werd voorbeeldig gerestaureerd door het Brussels Gewest. De houten latjes werden één voor één opnieuw geplaatst door specialisten uit Elzas-Lotharingen. De Stad Brussel organiseert hier opnieuw culturele evenementen.

>>> Keer even op je stappen terug en neem de doorgang rechts: een overdekte zuilengang tussen de twee gebouwen.

Op je rechterkant is de Cercle Gaulois, een selecte club waar politici en leidinggevende figuren ongedwongen van gedachten kunnen wisselen. Men only!

→ *Zo bereik je opnieuw de Wetstraat. Aan de overzijde herken je de ingang van de 16 - het kabinet en de kanselarij van de Eerste Minister - aan de permanente militaire bewaking. Ga op de hoek van de Wetstraat en de Hertogstraat staan. Kijk noordwaarts in de Hertogstraat.*

10 VLAAMS PARLEMENT

Je blik botst op een imposant grijs gebouw aan het eind van de straat. Het is opgericht in 1905 voor de administratie van Posterijen en Zeewezen - een typisch Belgisch-Vlaamse vertaling van Marine. Sinds 1996 zetelt hier, onder de spectaculair overkoepelde binnenruimte, het Vlaams Parlement.

→ *Richt je blik oostwaarts langs de Wetstraat, in de richting van de Kleine Ring.*

WAUX-HALL

DE PUT

11 WETSTRAAT

De brede, rechtlijnige Wetstraat leidt naar de Triomfboog van het Jubelpark, die je in de verte ontwaart. Op deze stadsautosnelweg wordt geleidelijk aan meer ruimte vrijgemaakt voor fietsers.

→ *Volg de Hertogstraat rechtsaf, terwijl je het park aan je rechterkant houdt.*

12 ZINNERSTRAAT – AMBASSADE VS – CLUB DE WARANDE

De overzijde van de Hertogstraat is afgelijnd met statige neoklassieke herenhuizen uit de 18de eeuw. Als je goed kijkt, zie je dat de hele gevelrij perfect symmetrisch opgebouwd was. Jammer dat de eigenaars van de verschillende panden deze regelmaat van dakvensters en balkons in bepleistering, vorm en kleur, niet altijd gerespecteerd hebben.
Op de hoek van de eerste dwarsstraat zie je de indrukwekkende veiligheidsperimeter van de Amerikaanse ambassade. De dag na 9/11 liet de ambassade de korte Zinnerstraat hermetisch afsluiten, zonder Brussel of België hierover te raadplegen. Deze situatie duurt tot op vandaag.

Aan de overkant van het straatje verwijst de Vlaamse vlag naar de Club De Warande, sinds 1988 in het voormalige herenhuis van de bankiers- en ondernemersfamilie Empain. De bestaansreden van de club lijkt op die van de Cercle Gaulois, maar de contacten worden hier in het Nederlands gelegd. En vrouwen zijn wel toegelaten.

Op het volgende kruispunt begint links de Belliardstraat, een stadsautostrade berucht om zijn drukke avondspits. Het klassieke gebouw op de hoek wordt gemeenzaam 'de Lambermont' genoemd. Het is de ambtswoning van de federale Eerste Minister. Draai hier rechtsaf opnieuw het park in en volg het pad, ironisch de Bediendenweg genoemd. Van 7:30 tot 9:30 lopen de employés in één lange stille processie van het Centraal Station naar hun kantoor in de Leopoldswijk. Tussen 16:30 en 18:30 trekt die processie opnieuw voorbij, in omgekeerde richting.

→ *Bij de fontein, omgeven door acht bizarre beelden, vind je in de twee houten paviljoentjes broodjes, drank en ijs. Daal achter het eerste paviljoen, langs een geheimzinnig pad aan de linkerzijde, een steile helling af.*

13 DE PUT

Dit verborgen plekje lijkt geschapen voor geheime of intieme contacten. Het 8 meter diepe valleitje herinnert aan de oorspronkelijke topografie van de Warande: hier ontsprong de Coperbeek die langs de huidige Ravensteingalerij en Grasmarkt naar de Zenne vloeide, en die de Treurenberg (waar je vandaan komt) van de Coudenberg (waar je naartoe gaat) scheidde. Beneden herdenkt een beeld van tsaar Peter de Grote diens bezoek aan Brussel, waar hij volgens de overlevering na een rijkelijk met wijn overgoten maaltijd de hier gelegen vijver rood kleurde...

De helft van de vallei ging verloren toen Leopold II in het begin van de 20ste eeuw het plein voor zijn paleis gevoelig uitbreidde om er grootse militaire defilés mogelijk te maken. Vandaar de rechte muur waartegen mysterieuze letters de afkorting V.I.T.R.I.O.L. vormen. Ze zijn een overblijfsel van een kunsttentoonstelling (1991) en verwijzen naar de vrijmetselaarssymboliek (passer en winkelhaak) die volgens sommige fantasten en esoterici de plattegrond van het park bepaalt.

→ *Vervolg je weg langs het pad dat slingerend klimt naar het normale parkniveau, en neem scherp rechtsaf de brede dreef die naar de zuidoosthoek van het park leidt.*

14 KONINKLIJK PALEIS

Aan de overzijde van het brede Paleizenplein ontvouwt zich de lange voorgevel van het Koninklijk Paleis, gebouwd vanaf 1904 op initiatief van Leopold II. De gevel onttrekt de achtergelegen constructies uit de Oostenrijkse tijd aan het zicht. De eclectische stijl getuigt van de smaak van Leopold II. In de kroonlijst en de medaillons op de hoekpaviljoenen zie je overal zijn symbool opduiken: een gespiegelde dubbele L. De wapperende driekleur wijst op de aanwezigheid van de koning in het land, maar niet per se in dit paleis. Het paleis wordt slechts als werkplek en bij uitzonderlijke gelegenheden gebruikt. Traditioneel is het paleis in augustus voor het publiek toegankelijk. De interieurs zijn overwegend van een pompeuze zwaarwichtigheid, maar enkele hedendaagse kunstenaars zorgden voor verfrissende accenten in de interieurs.

→ *Steek de Hertogstraat over via het zebrapad, in de richting van het imposante gebouw aan de overkant.*

15 PALEIS DER ACADEMIËN

Dit vrijstaande paleis werd in de jaren 1820 gebouwd voor de Hollandse kroonprins, toen Brussel en Den Haag elkaar afwisselden als koninklijke residentie van Willem I. Architect Charles Vander Straeten realiseerde hier zonder twijfel het mooiste gebouw uit de Hollandse tijd in België. Vandaag herbergt het een reeks instellingen die tot doel hebben wetenschappelijk onderzoek te stimuleren en te verspreiden.

→ *Volg het voetpad langs het Academiënpaleis, tegenover de zijgevel van het Koninklijk Paleis. Je passeert de voormalige Koninklijke Stallingen waar ooit de luxe-auto's van Leopold III geparkeerd stonden.*

PALEIS DER ACADEMIËN

NOORS CHALET, BREDERODESTRAAT

16 STANDBEELD LEOPOLD II

Het ruime Troonplein wordt gedomineerd door het ruiterstandbeeld van Leopold II, ironisch genoeg geplaatst voor een zijpoort van het Paleis, als om zijn buitenechtelijke escapades 'en stoemelings' in herinnering te brengen. Steeds vaker vormt het beeld het doelwit van protestacties die erkenning eisen voor het schrikbewind in zijn privékolonie Congo-Vrijstaat (1885-1908) en de discriminerende gevolgen van de Belgische kolonisatie (1908-1960) tot op vandaag.

→ *Kijk naar het gebouw aan de overkant van de Kleine Ring.*

17 BBL – ING

De vroegere woning en bank van Leopolds zakenvriend baron Lambert werd na een brand in 1956 vervangen door het schitterende kantoorgebouw van het Amerikaanse architectenbureau SOM (Skidmore, Owings & Merrill). De huidige hoofdzetel van ING heeft na een halve eeuw nog niets van zijn elegantie ingeboet. De gevels werden opgetrokken in geprefabriceerde elementen van architecturaal beton. Deze techniek kreeg snel navolging. Bovenaan, achter de grote ramen van het penthouse, woonde de eigenaar, omringd door een befaamde kunstcollectie.

Links ervan biedt de Luxemburgstraat een indrukwekkend perspectief: boven een voormalig 19de-eeuws treinstation torent de glazen mastodont van het Europees Parlement.

→ *Neem rechts de smalle, rustige Brederodestraat die langs de parkmuur van het Paleis voert.*

KONINGSPLEIN

18 BREDERODESTRAAT

Op nr. 21 huist de Koning Boudewijnstichting. De standingvolle kantoorgebouwen in het tweede gedeelte van de straat werden zonder uitzondering gebouwd voor Belgische firma's die actief waren in Congo. De eigenaar van Congo-Vrijstaat, Leopold II himself, hield kantoor in het Noors chalet. Het chalet is het vreemde houten gebouw rechts voorbij de versmalling van de straat. Hij hoefde slechts zijn tuin door te lopen om zijn Belgische kroon even terzijde te leggen en zich te wijden aan de exploitatie van zijn Afrikaans wingewest. De vijfpuntster was het symbool van de Vrijstaat, die in 1908 ontbonden werd toen Congo als kolonie door België werd overgenomen. Naast de chalet zie je een zwaar gerestaureerd fragment van de eerste stadsomwalling (12de eeuw).
→ *De Brederodestraat mondt uit in de Naamsestraat.*

19 NAAMSESTRAAT

Het kronkelige traject is een teken van haar lange geschiedenis. Net ter hoogte van dit kruispunt stond een stadspoort van de eerste stadsmuur rond Brussel. De Naamsestraat klom verder naar een poort in de tweede muur. Ook die poort is afgebroken, maar de naam is gebleven. Sinds de 19de eeuw werd de straat een segment van de luxewinkelas die het oude handelscentrum aan de Zenne verbond met de nieuwe elegante wijk van de Louizalaan. Dat merk je nog aan de allure van de winkels en eetgelegenheden.

→ *Daal rechts de Naamsestraat af. Loop onder een boog door. Zo bereik je het homogene Koningsplein, aangelegd enkele jaren voor het Warandepark.*

20 COUDENBERGPALEIS

Langs de smalle zijde rechts van het plein stond ooit het Coudenbergpaleis, de middeleeuwse residentie van de hertogen van Brabant. Onder de opeenvolgende dynastieën werd het voortdurend uitgebreid en gemoderniseerd. De Bourgondische hertog Filips de Goede bouwde er een grootse feestzaal, de Aula Magna. Keizer Karel V voegde er een hofkapel aan toe. Het geheel ging in vlammen op in 1731. In de kelders van het BELvue-museum ontdek je de archeologische resten van het Coudenbergpaleis. Er is ook een gratis, erg goede voorstelling van de historische ontwikkeling van de hele wijk.

21 KONINGSPLEIN

Pas veertig jaar na de brand gaf de keizerin in Wenen toelating tot het opruimen van de ruïne en het aanleggen van het huidige plein, als eerbetoon aan haar zwager, de landvoogd Karel-Alexander van Lorreinen. Diens beeld prijkte in het midden, tot het tijdens de Franse Revolutie werd vervangen door een 'vrijheidsboom'. Na de Belgische Revolutie had de nieuwe natie een eigen geschiedenis nodig. Nationale helden kregen een prominente plaats in de publieke ruimte. Hier staat Godfried van Bouillon, die er prat op ging als één van de leiders van de eerste Kruistocht Jeruzalem te hebben ingenomen, 'wadend door het bloed der Saracenen'. Zoals steeds vertelt een beeld meer over de tijd waarin het werd opgericht dan over de figuur die wordt afgebeeld. Op de sokkel lees je 'Godevaert van Bullioen', een wel heel originele vertaling van de Franstalige naam.

Rond de sokkel heb je een machtig uitzicht in alle richtingen. Enkel jammer van de onophoudelijke verkeerscarroussel. Het plein ligt met de lange zijde op de stadsas die het Justitiepaleis met de andere Belgische machten verbindt. Dwars hierop is een veel langer perspectief geënt. Dat loopt van de trappen van de Sint-Jakobskerk naar de fijne laatgotische spits van de Stadhuistoren, en kilometers verder naar de basiliek van Koekelberg. Staten gebruiken stedenbouw vaak om macht uit te drukken. Het mag niet verwonderen dat Leopold II een groot adept was van deze visie.

De acht klassieke, min of meer identieke herenhuizen rondom het plein werden oorspronkelijk als woning gebruikt. Ondertussen zijn alle panden 'gefaçadiseerd': achter de 18de-eeuwse gevels is het interieur totaal vernieuwd. In wijzerzin vanaf de kerk: het tentoonstellingsgebouw van de ING-bank, het Rekenhof, het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten (KMSK), het Magrittemuseum, het Museum voor Muziekinstrumenten (MIM), Brussels Information Place, het BELvue museum en tenslotte het Grondwettelijk Hof.

→ *Steek de Regentschapsstraat over en verlaat het plein langs de doorgang onder de poort tussen het KMSK en het Magrittemuseum.*

22 OLD ENGLAND

Vanuit de korte Museumstraat heb je onmiddellijk rechts een goed zicht op het art-nouveaugebouw Old England van architect Paul Saintenoy. Een halve eeuw lang was hier een elegante kledingzaak gevestigd. Na lange leegstand werd het gerestaureerd en vormt het een onderdeel van het Muziekinstrumentenmuseum. De cafetaria bovenin, met schitterend uitzicht, is vrij toegankelijk.

Het contrast tussen de transparante constructie van glas en metaal en de witbepleisterde, in zichzelf gesloten gebouwen ernaast illustreert twee diametraal tegengestelde opvattingen. De emotionele, beweeglijke, asymmetrische visie tegenover een rationele, statische en symmetrische aanpak. Eenvoudig gesteld zou je de hele kunstgeschiedenis kunnen herleiden tot een voortdurende slingerbeweging tussen deze beide extremen.

→ *De Museumstraat loopt uit in het ruime Museumplein.*

23 MUSEUMPLEIN

Je staat op de binnenkoer van het Paleis van Karel van Lorreinen. Achter de balustrade in het midden van het plein zit de lichtput verborgen die de bezoekers aan het ondergrondse Museum voor Moderne Kunst van hun gevoel van claustrofobie moet verlossen. Landvoogd Karel zelf, eeuwige levensgenieter, mecenas en alchemiefanaat, troont op de sokkel rechts in zwierig rococokostuum. De jonge Mozart kloeg in een brief aan zijn vader dat diens hovelingen niet werkelijk luisterden naar zijn concert, maar in gedachten al bij de jacht van 's anderendaags vertoefden.

→ *Daal rechts langs het standbeeld van de landvoogd het hellend vlak af, naar een onregelmatig kruispunt met fontein.*

24 WHIRLING EAR

Een groter contrast met het homogene neoklassieke Koningsplein is nauwelijks te bedenken. De wandelaar geniet hier van een quasi volledig architectuuroverzicht. Je ziet de middeleeuwse Stadhuistoren en het laatgotische Hof van Ravenstein-Kleef, het bakstenen gebouw met trapgevel. Je tuurt naar de barokke geveltjes diep beneden en de neogotische gevel van Pharmacie Anglaise Charles Delacre (jawel, die later koekjesbakker werd). Na de art nouveau van Old England komt de art deco van Bozar. Op de Kunstberg, rechts van het trappencomplex naar beneden, ontwaar je de totalitaire architectuur – klassiek, zwaar en pompeus – van de jaren 1930.

Temidden van deze heerlijke chaos draait 'The Whirling Ear' van de Amerikaan Alexander Calder, de geestelijke vader van de mobile art. Het kunstwerk werd, samen met de inboedel van het Amerikaans paviljoen van Expo 58, aan het Belgische volk geschonken. Na enkele decennia in een donkere kelder kreeg het hier een plek toen Brussel in 2000 Europese Culturele Hoofdstad was.

25 KUNSTBERG

Loop de eerste trappen af, tot je uitkijkt op de geometrische tuin van de Kunstberg, door René Péchère in de jaren 1950 aangelegd bovenop een parkeergarage en de ondergrondse ruimten van het Congrespaleis (nu Square). De glazen kubus rechts is het uit de kluiten gewassen toegangspaviljoen van Square.

Achter de vertikale betonnen zuilen van de Koninklijke Bibliotheek links ontdek je, vol verbazing, enkele gotische muurpartijen en vensteropeningen. Die horen bij de Sint-Joriskapel, het laatste restant van het domweg afgebroken paleis van de prinsen van Oranje-Nassau. Elke zichzelf respecterende familie uit de oude Nederlanden bezat een optrekje in de buurt van het Bourgondische hof. De middeleeuwse manier om te lobbyen...

→ *Draai rechtsaf, wandel tot aan de stijgende Kunstberg, stijg rechtsaf onder de bogen door, en steek de drukke Ravensteinstraat over.*

WHIRLING EAR

26 JODENTRAPPEN - RAVENSTEIN

De s-vormige kronkel in de straat moest de tram aan het begin van de 20ste eeuw toelaten om de steile helling op te klimmen. Een goed observator ontdekt ook de brug die nodig was om de vallei van de inmiddels uitgedroogde Coperbeek te overspannen. De lange trappartij vlak voor het erg fotogenieke maar zwaar gerestaureerde Ravensteinhof, leidt naar de valleibodem. Vanop de brug merk je dat wat je zag van het Hof slechts de etages waren, en dat de gelijkvloerse verdieping in witte natuursteen enkele meters dieper ligt. Een mooie gotische erker kijkt uit op de smalle beekvallei.

→ *Daal af langs de trap voor het Ravensteinhof tot in de Stuiversstraat.*

27 STUIVERSSTRAAT

Hier was de oudste Joodse buurt van Brussel. De Joden hadden de hertog nodig ter bescherming, de hertog en de adel hadden de Joden nodig omwille van hun geldzaken. Het was christenen immers verboden intrest te vragen. Bij de economische crisis van het midden van de 14de eeuw moesten de Joden zowat overal in West-Europa het gelag betalen. Ook in Brussel werden ze vals beschuldigd en verdreven, en hun woningen geconfisqueerd. In de 20ste eeuw werd de hele wijk door de werken aan de Noord-Zuid-spoorverbinding onderuitgehaald.

→ *Volg de Stuiversstraat, die uitmondt in de Cantersteen. Aan de overzijde van deze straat ligt het Centraal Station, eindpunt van deze wandeling.*

OLD ENGLAND

Muntpunt is de grootste Nederlandstalige bibliotheek van Brussel. Het startpunt voor nieuwsgierige geesten. Het infopunt voor wie z'n weg zoekt in de stad. Het vertrekpunt voor iedereen die Brussel wil beleven.
Muntpunt
Munt 6, 1000 Brussel
02 278 11 11
info@muntpunt.be
www.muntpunt.be

Voor deze uitgeschreven wandeling deed Muntpunt een beroep op Brukselbinnenstebuiten. De gidsen van Brukselbinnenstebuiten hebben een groot hart voor Brussel en willen je de stad tonen in al haar veelzijdigheid. Ze hebben oog voor positieve en negatieve ontwikkelingen en vertellen fabeltjes noch pr-verhalen.
Brukselbinnenstebuiten
02 218 38 78
onthaal@brukselbinnenstebuiten.be
www.brukselbinnenstebuiten.be

Verantwoordelijke uitgever: Roel Leemans, Munt 6, 1000 Brussel • fotografie Sien Verstraeten

Vlaanderen verbeelding werkt · brussel

BRUSSEL BINNENSTE BUITEN

MUNTPUNT